

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUĐOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 21. decembra 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Dohovor o štatúte európskych škôl – Článok 27 ods. 2 – Všeobecný poriadok európskych škôl – Články 62, 66 a 67 –
Spochybnenie rozhodnutia triednej rady o neschválení postupu žiaka do ďalšieho ročníka stredoškolského štúdia – Neexistencia právomoci vnútroštátnych súdov – Výhradná právomoc Rady pre sťažnosti európskych škôl – Účinná súdna ochrana“

Vo veci C-431/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko) zo 6. júna 2022 a doručený Súdnemu dvoru 28. júna 2022, ktorý súvisí s konaním:

Scuola europea di Varese

proti

PD, v postavení osoby vykonávajúcej rodičovské práva a povinnosti voči NG,

LC, v postavení osoby vykonávajúcej rodičovské práva a povinnosti voči NG,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory A. Prechal (spravodajkyňa), sudcovia F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer a M. L. Arastey Sahún,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: I. Illéssy, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. mája 2023,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Scuola europea di Varese, v zastúpení: A. De Peri Lozito, R. Invernizzi a M. Luciani, avvocati,
- PD a LC, v zastúpení: L. De Margheriti a R. Massaro, avvocati,

* Jazyk konania: taliančina.

– Európska komisia, v zastúpení: M. Bruti Liberati, I. Melo Sampaio, A. Spina a L. Vernier, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 13. júla 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 27 ods. 2 Dohovoru o štatúte európskych škôl uzavretého v Luxemburgu 21. júna 1994 medzi členskými štátmi a Európskymi spoločenstvami (Ú. v. ES L 212, 1994, s. 3; Mim. vyd. 16/001, s. 212, ďalej len „DŠEŠ“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Scuola europea di Varese (Európska škola vo Varese, Taliansko) na jednej strane a PD a LC, konajúcimi v postavení osôb vykonávajúcich rodičovské práva voči ich maloletému synovi NG na druhej strane, vo veci právomoci talianskych súdov rozhodovať o žalobe o neplatnosť rozhodnutia triednej rady o neschválení postupu NG, študenta piateho ročníka stredoškolského štúdia v rámci tejto školy, do ďalšieho ročníka.

Právny rámec

Viedenský dohovor

- 3 Podľa článku 1 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve z 23. mája 1969 (*Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zv. 1155, s. 331, ďalej len „Viedenský dohovor“) s názvom „Pôsobnosť dohovoru“ sa tento dohovor „uplatňuje na zmluvy medzi štátmi“.
- 4 Článok 3 tohto dohovoru s názvom „Medzinárodné dohody, na ktoré sa dohovor nevzťahuje“ stanovuje:

„Skutočnosť, že sa tento dohovor nevzťahuje na medzinárodné dohody dojednané medzi štátmi a inými subjektmi medzinárodného práva alebo medzi týmito subjektmi medzinárodného práva ani na medzinárodné dohody, ktoré sa nedojednali písomnou formou, nepôsobí:

...

b) na použitie akýchkoľvek v tomto dohovore obsiahnutých pravidiel, ktoré by sa na také dohody vzťahovali podľa medzinárodného práva nezávisle na tomto dohovore;

...“

- 5 Podľa článku 31 Viedenského dohovoru s názvom „Všeobecné pravidlo výkladu“:

„1. Zmluva sa musí vykladať dobromyseľne, v súlade s obvyklým významom, ktorý sa dáva výrazom v zmluve v ich celkovej súvislosti, a takisto s prihliadnutím na predmet a účel zmluvy.

...

3. Spolu s celkovou súvislosťou bude sa brať zreteľ:

- a) na každú neskoršiu dohodu týkajúcu sa výkladu zmluvy alebo vykonávania jej ustanovení, ku ktorej došlo medzi stranami;
- b) na akúkoľvek neskoršiu prax pri vykonávaní zmluvy, ktorá založila dohodu strán týkajúcu sa jej výkladu;
- c) na každé príslušné pravidlo medzinárodného práva použiteľné vo vzťahoch medzi stranami.

...“

DŠEŠ

- 6 Európske školy boli založené na základe dvoch dokumentov, na jednej strane štatúte Európskych škôl, podpísanom v Luxemburgu 12. apríla 1957 (*Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zväzok 443, s. 129), a na druhej strane protokole o založení európskych škôl z 13. apríla 1962 s odkazom na štatút Európskych škôl, podpísanom v Luxemburgu 13. apríla 1962 (*Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zväzok 752, s. 267). Tieto nástroje boli nahradené DŠEŠ, ktorý nadobudol účinnosť 1. októbra 2002.
- 7 Tretie a štvrté odôvodnenie rozhodnutia Rady 94/557/ES, Euratom zo 17. júna 1994, ktorým sa Európske spoločenstvo a Európske spoločenstvo pre atómovú energiu splnomocňujú na podpísanie a uzavretie Dohovoru o štatúte Európskych škôl (Ú. v. ES L 212, 1994, s. 1; Mim. vyd. 16/004, s. 14) a tretie a štvrté odôvodnenie rozhodnutia Komisie 94/558/ESUO zo 17. júna 1994 o uzavretí Dohovoru o štatúte európskych škôl (Ú. v. ES L 212, 1994, s. 15; Mim. vyd. 16/001, s. 29), stanovujú:

„Keďže účasť [Spoločenstiev] je nutná pri vykonávaní [DŠEŠ], aby bolo zabezpečené dosiahnutie cieľov [Spoločenstiev];

keďže sa [Spoločenstvá zúčastňujú] na vykonávaní dohovoru tým, že uplatňujú svoje právomoci vyplývajúce z ich pravidiel, ustanovených [DŠEŠ] a z budúcich aktov, ktoré môžu prijať v súlade s podmienkami určenými v tomto dohovore.“

- 8 Prvé až štvrté odôvodnenia DŠEŠ znejú takto:

„Berúc do úvahy, že na vzdelávanie detí zamestnancov Európskych spoločenstiev na účely zabezpečenia dobrého fungovania európskych inštitúcií boli v roku 1957 zriaďované zariadenia, ktoré mali názov ‚Európska škola‘;

berúc do úvahy, že Európske spoločenstvá sa snažia zabezpečiť spoločné vzdelanie týchto detí a že preto prispievajú do rozpočtu Európskych škôl;

berúc do úvahy, že systém Európskych škôl je jediný *svojho druhu*; berúc do úvahy, že predstavuje formu spolupráce medzi členskými štátmi navzájom a medzi členskými štátmi a Európskymi spoločenstvami, pričom plne uznáva zodpovednosť členských štátov za obsah vyučovania a usporiadanie ich vzdelávacieho systému ako aj za ich kultúrnu a jazykovú rôznorodosť;

berúc do úvahy, že:

- štatút Európskej školy prijatý v roku 1957 by sa mal konsolidovať tak, aby prihliadal na všetky príslušné texty schválené zmluvnými stranami;
- mal by byť upravený tak, aby prihliadal na rozvoj Európskych spoločenstiev;
- rozhodovací postup v rámci orgánov Európskych škôl by mal byť pozmenený;
- mali by sa zohľadniť skúsenosti s fungovaním Európskych škôl;
- vyučujúcim zamestnancom, ako aj iným osobám, na ktoré sa vzťahuje tento štatút, by mala byť poskytovaná primeraná právna ochrana proti konaniu Najvyššej rady alebo správnych rád; preto by sa mala zriadiť Rada pre sťažnosti, ktorá by mala presne stanovené právomoci;
- právomocou Rady pre sťažnosti nie je dotknutá jurisdikcia vnútroštátnych súdov vo veciach občianskoprávnej a trestnoprávnej zodpovednosti.“

9 Článok 1 druhá veta DŠEŠ znie:

„Účelom škôl je spoločne vzdelávať deti zamestnancov Európskych spoločenstiev. ...“

10 Článok 6 DŠEŠ stanovuje:

„Každá škola má právnu subjektivitu potrebnú na plnenie svojho účelu, ktorý je stanovený v článku 1. ... Môže byť zúčastnenou stranou procesnoprávných konaní. ...

Pokiaľ ide o jej práva a povinnosti, táto škola sa v každom členskom štáte musí pokladať ako predmet osobitných ustanovení tohto dohovoru za vzdelávacie zariadenie podliehajúce verejnému právu.“

11 Článok 7 DŠEŠ stanovuje:

„Spoločnými orgánmi pre všetky školy sú:

1. Najvyššia rada,
2. generálny tajomník,
3. rady inšpektorov,
4. Rada pre sťažnosti,

Každú školu spravuje správna rada a riadi riaditeľ.“

12 Podľa článku 8 ods. 1 DŠEŠ:

„... Najvyššia rada pozostáva z týchto členov:

- a) zo zástupcu alebo zástupcov každého členského štátu Európskych spoločenstiev na ministerskej úrovni, ktorí sú oprávnení zaväzovať vládu daného členského štátu, pričom každý členský štát má len jeden hlas;

- b) zástupca Komisie Európskych spoločenstiev;
- c) zo zástupca určený výborom zamestnancov (spomedzi učiteľského zboru)...
- d) zo zástupcu rodičov žiakov vymenovaného rodičovským združením...“

13 Článok 9 ods. 1 DŠEŠ stanovuje:

„Okrem prípadov, keď sa v tomto dohovore požaduje jednomyselnosť, rozhodnutia v Najvyššej rade sa prijímajú dvojtretinovou väčšinou všetkých členov...“

14 Článok 10 DŠEŠ stanovuje:

„Najvyššia rada dozerá na uplatňovanie tohto dohovoru; na tento účel má potrebné rozhodovacie právomoci vo veciach vzdelávacích, rozpočtových a správnych...“

Najvyššia rada stanoví všeobecný poriadok škôl.

...“

15 V zmysle článku 11 DŠEŠ:

„Vo vzdelávacích záležitostiach Najvyššia rada určí zameranie štúdia a jeho organizáciu. Najmä na základe stanoviska rady inšpektorov je povinná:

...

3. ... stanoviť pravidlá a podmienky postupu žiakov do ďalšieho ročníka alebo na strednú školu...

4. organizovať skúšky, ktoré majú slúžiť ako osvedčenie práce vykonanej v škole; stanovuje pravidlá skúšok, vymenúva skúšobné komisie a udeľuje diplomy. zabezpečuje... skúšobné testy...“

16 Článok 12 DŠEŠ stanovuje:

„V správnych záležitostiach Najvyššia rada je povinná:

...

2. vymenovať generálneho tajomníka...

...“

17 Článok 14 DŠEŠ stanovuje:

„Generálny tajomník zastupuje Najvyššiu radu... Zastupuje školy v právnych procesoch. Je zodpovedný správnej [Najvyššej – *neoficiálny preklad*] rade.“

18 Článok 26 DŠEŠ stanovuje:

„Súdny dvor Európskych spoločenstiev má výhradnú jurisdikciu v sporoch medzi zmluvnými stranami týkajúcich sa výkladu a uplatňovania tohto dohovoru, ktoré nevyriešila Najvyššia rada.“

19 Článok 27 DŠEŠ stanovuje:

„1. Zriaďuje sa Rada pre sťažnosti.

2. Rada pre sťažnosti má výhradnú jurisdikciu v prvej a poslednej inštancii, ak boli vyčerpané všetky správne postupy, v akomkoľvek spore týkajúcom sa uplatňovania tohto dohovoru na všetky osoby, na ktoré sa tento dohovor vzťahuje, s výnimkou administratívnych a pomocných zamestnancov a v spore týkajúcom sa zákonnosti akéhokoľvek aktu založeného na tomto dohovore alebo predpisov prijatých podľa tohto dohovoru, ktoré by nepriaznivo pôsobili na osoby na strane Najvyššej rady, správnej rady škôl pri výkone ich právomocí, ktoré sú špecifikované týmto dohovorom. Ak sú tieto spory finančnej povahy, Rada pre sťažnosti má neobmedzenú jurisdikciu.

Podmienky a podrobnejšie pravidlá týkajúce sa týchto procesov stanovia podľa potreby služobné predpisy pre učiteľský zbor alebo podmienky zamestnávania učiteľov na čiastočný úväzok, alebo všeobecné poriadky škôl.

3. Členmi Rady pre sťažnosti sú osoby, o ktorých nezávislosti nie sú pochybnosti a ktoré sú uznávané ako schopní právnici.

Stať sa členmi Rady pre sťažnosti sú oprávnené len osoby, ktoré sú uvedené v zozname zostavenom Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev.

4. Štatút Rady pre sťažnosti prijme jednomyseľne Najvyššia rada.

Štatút Rady pre sťažnosti určí počet členov Rady pre sťažnosti, postup ich vymenovania Najvyššou radou, dĺžku ich funkčného obdobia, ako aj finančné predpisy, ktoré sú na nich uplatniteľné. Štatút spresní spôsob fungovania Rady pre sťažnosti.

5. Rada pre sťažnosti prijme svoj rokovací poriadok, ktorý musí obsahovať ustanovenia potrebné na uplatňovanie štatútu.

Rokovací poriadok si vyžaduje jednomyseľné schválenie Najvyššou radou.

6. Rozsudky vydané Radou pre sťažnosti sú pre strany záväzné, a ak ich tie strany nevykonajú, sú vynutiteľné príslušnými orgánmi členských štátov v súlade s ich príslušnými vnútroštátnymi predpismi.

7. Iné spory, v ktorých sú školy zúčastnenou stranou, sú v pôsobnosti vnútroštátnej jurisdikcie. Iné spory, v ktorých sú školy zúčastnenou stranou, sú v pôsobnosti vnútroštátnej jurisdikcie.“

20 Podľa článku 31 ods. 4 DŠEŠ:

„Ktorákoľvek zmluvná strana môže požiadať o zmenu a doplnenie tohto dohovoru. Na tento účel upovedomí o svojej žiadosti luxemburskú vládu. Luxemburská vláda vykoná spolu so zmluvnou stranou, ktorá predsedá Rade Európskych spoločenstiev, potrebné opatrenia na zvolanie medzivládnej konferencie.“

Všeobecný poriadok európskych škôl

- 21 Článok 61 A ods. 1 Všeobecného poriadku európskych škôl, v znení č. 2014,-03-D-14-fr-11 uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „VPEŠ z roku 2014“) stanovuje, že rozhodnutia o postupe do ďalšieho ročníka v rámci stredoškolského štúdia prijíma príslušná triedna rada na konci školského roka.
- 22 Článok 62 VPEŠ z roku 2014 s názvom „Opravné prostriedky proti rozhodnutiam o opakovaní ročníka“ stanovuje:

„1. Proti rozhodnutiam triednych rád môžu zákonní zástupcovia žiakov podať opravný prostriedok iba z dôvodu formálnych nedostatkov alebo ak sa objavili nové skutočnosti, ktoré uznal Generálny tajomník na základe spisu poskytnutého školou a zákonnými zástupcami žiaka.

Pod formálnym nedostatkom treba rozumieť porušenie právneho predpisu týkajúceho sa postupu, ktorý má byť sledovaný pri prechode žiakov do vyššieho ročníka, také, ktoré ak by k nemu nedošlo, rozhodnutie triednej rady by bolo odlišné.

Neexistencia pomoci vo forme začlenenia žiaka do vzdelávacích podporných programov nepredstavuje formálny nedostatok, pokiaľ nie je možné preukázať, že žiak alebo jeho zákonní zástupcovia o takúto pomoc požiadali a škola ju neoprávnene odmietla.

Spôsoby organizácie skúšok v praxi patria do právomoci škôl a nemožno ich považovať za formálny nedostatok.

Novou skutočnosťou sa rozumie akákoľvek skutočnosť, ktorá nebola triednej rade oboznámená z dôvodu, že v čase jej rozhodovania nebola známa nikomu – učiteľom, rodičom, žiakovi – a ktorá mohla ovplyvniť zmysel jej rozhodnutia. Skutočnosť, ktorá je rodičom známa, ale nebola oznámená triednej rade, nemôže byť kvalifikovaná za novú skutočnosť v zmysle tohto ustanovenia.

Hodnotenia schopností žiakov, udeľovanie známky za skúšku alebo prácu počas školského roka a posúdenie osobitných okolností uvedených v článku 61. B-5 patrí do výhradnej právomoci triednej rady. Nie je možné voči nim podať opravný prostriedok.

2. Lehota stanovená na podanie opravného prostriedku generálnemu tajomníkovi je sedem kalendárnych dní po skončení školského roka. ...

...

Generálny tajomník (alebo na základe delegovania zástupca generálneho tajomníka) musí rozhodnúť o tomto opravnom prostriedku do 31. augusta. Uplatnia sa články 66 a 67 tohto poriadku. Ak bol opravný prostriedok posúdený ako prípustný a dôvodný, triedna rada znovu rozhodne o prípade.

Nové rozhodnutie možno tiež napadnúť odvolaním podaným generálnemu tajomníkovi...”

23 Článok 66 VPEŠ z roku 2014 s názvom „Odvolanie“ stanovuje:

„1. Rozhodnutia uvedené v článk[u]... 62 môžu byť predmetom odvolania za podmienok stanovených týmito článkami. ...

...

5. Rozhodnutie generálneho tajomníka o odvolaní sa doručí odvolateľovi(om)...“

24 Článok 67 VPEŠ z roku 2014 s názvom „Sťažnosti“ stanovuje:

„1. Explicitné alebo implicitné správne rozhodnutia prijaté o odvolaniach uvedených v predchádzajúcom článku môžu byť predmetom sťažnosti podanej zákonnými zástupcami žiakov, ktorí sú sporným rozhodnutím priamo dotknutí, na Radu pre sťažnosti stanovenú v článku 27 [DŠEŠ].

...

4. Každá sťažnosť musí byť pod hrozbou neprípustnosti podaná v lehote dvoch týždňov od doručenia alebo uverejnenia napadnutého rozhodnutia...

5. Sťažnosti stanovené v tomto článku musia byť preskúmané a musí sa o nich rozhodnúť za podmienok stanovených rokovacím poriadkom Rady pre sťažnosti.

6. Rada pre sťažnosti musí rozhodnúť v lehote šiestich mesiacov od podania sťažnosti, bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie článkov 16, 34 a 35 rokovacieho poriadku Rady pre sťažnosti európskych škôl, ktoré stanovujú možnosť podať návrh na nariadenie predbežného opatrenia.“

25 Možnosť podať na Radu pre sťažnosti sťažnosť proti rozhodnutiu generálneho tajomníka, ktorým sa rozhodlo o odvolaní proti rozhodnutiu triednej rady o opakovaní ročníka, bola zavedená Všeobecným poriadkom európskych škôl v znení č. 2004-D-6010-fr-5, ktorý nadobudol účinnosť 2. februára 2005 (ďalej len „VPEŠ z roku 2005“). Predtým Všeobecný poriadok európskych škôl nestanovoval takúto sťažnosť na Radu pre sťažnosti, pretože zákonní zástupcovia žiaka sa mohli odvolať len v rámci správneho konania.

Talianske právo

26 Článok 41 codice di procedura civile (Občiansky súdny poriadok) stanovuje:

„Kým sa na prvom stupni nerozhodne vo veci samej, ktorákolvek zo strán môže podať na [Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko)] návrh, aby na plenárnom zasadnutí rozhodol o otázke právomoci...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

27 Dňa 25. júna 2020 bolo PD a LC, ktorých syn NG bol v tom čase žiakom piateho ročníka strednej školy v Európskej škole vo Varese, doručené rozhodnutie príslušnej triednej rady o neschválení postupu NG do ďalšieho ročníka.

- 28 Dňa 20. júla 2020 PD a LC podali žalobu na Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Regionálny správny súd pre Lombardsko, Taliansko) o neplatnosť tohto rozhodnutia.
- 29 Uznesením z 9. septembra 2020 tento súd konštatoval svoju právomoc rozhodnúť o tejto žalobe, vyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý mu bol podaný s cieľom podmieneného prijatia NG do ďalšieho ročníka a zároveň odložil meritórne posúdenie veci na pojednávanie 19. októbra 2021.
- 30 Dňa 13. októbra 2021 Európska škola vo Varese, konajúca na základe článku 41 Občianskeho súdneho poriadku, podala návrh na predbežné vyriešenie otázky súdnej právomoci na plenárne zasadnutie Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd), s cieľom vyhlásiť nedostatok právomoci talianskych súdov rozhodovať vo vyššie uvedenom spore. Podľa tejto školy spadá totiž takýto spor do výhradnej právomoci Rady pre sťažnosti, podľa ustanovení článku 27 DŠEŠ v spojení s článkom 67 ods. 1 VPEŠ z roku 2014.
- 31 PD a LC, ako aj prokurátor sa naopak domnievajú, že talianske súdy majú právomoc rozhodnúť uvedený spor, keďže najmä podľa článku 27 ods. 2 DŠEŠ je výhradná súdna právomoc Rady pre sťažnosti obmedzená na akty s nepriaznivými následkami, ktoré vydala Najvyššia rada alebo správna rada školy. Podľa týchto účastníkov konania vo veci samej by teda rozšírenie právomoci tejto Rady pre sťažnosti na akty prijaté triednou radou predstavovalo zmenu DŠEŠ, ku ktorej môže dôjsť len podľa postupu stanoveného v článku 31 ods. 4 tohto dohovoru.
- 32 PD a LC okrem toho zastávajú názor, že článok 62 ods. 1, článok 66 ods. 1 a článok 67 ods. 1 VPEŠ z roku 2014 priznávajú zákonným zástupcom žiaka iba možnosť podať odvolanie proti rozhodnutiu triednej rady generálnemu tajomníkovi, po ktorom nasleduje prípadná sťažnosť na Radu pre sťažnosti. Títo zákonní zástupcovia si teda môžu zvoliť iný opravný prostriedok, a to napadnúť rozhodnutie triednej rady priamo na príslušnom vnútroštátnom súde.
- 33 Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) rozhodujúci o predbežnej otázke týkajúcej sa právomoci talianskych súdov, uvádza, že v rozsudku z 15. marca 1999 (IT:CASS:1999:138CIV) rozhodol v prospech takejto právomoci za okolností podobných tým, ktorými sa vyznačuje spor uvedený v bode 28 tohto rozsudku. V tomto rozsudku totiž Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) rozhodol, že podľa ustanovení článku 6 druhej vety v spojení s článkom 27 ods. 1, 2 a 7 DŠEŠ sa výhradná právomoc Rady pre sťažnosti vzťahuje na akty s nepriaznivými následkami vydanými Najvyššou radou alebo správnu radou európskej školy, ale nie na akty prijaté triednou radou tejto školy.
- 34 Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) však uvádza, že v čase, keď rozhodol v tejto veci, vtedy platný Všeobecný poriadok európskych škôl umožňoval len opravný prostriedok čisto administratívnej povahy obmedzený na európske školy, proti rozhodnutiam triednej rady o neschválení postupu žiaka do ďalšieho ročníka, a ešte nestanovil možnosť obrátiť sa proti takýmto rozhodnutiam na Radu pre sťažnosti.
- 35 Podľa vnútroštátneho súdu však okolnosť, že možnosť podania takejto sťažnosti ako súdneho opravného prostriedku bola medzitým zakotvená vo VPEŠ z roku 2005 a následne potvrdená v článku 67 VPEŠ z roku 2014, môže odôvodniť, že v súčasnosti je už uznaná výhradná právomoc Rady pre sťažnosti na rozhodovanie tohto druhu sporov.

- 36 Podľa tohto súdu toto riešenie môže totiž nájsť oporu na jednej strane v záveroch vyplývajúcich z rozsudku z 11. marca 2015, *Oberto a O’Leary* (C-464/13 a C-465/13, ďalej len „rozsudok *Oberto a O’Leary*“, EU:C:2015:163), v ktorom Súdny dvor už uznal, vychádzajúc z pravidiel Viedenského dohovoru, že Rade pre sťažnosti mohla byť platne priznaná výhradná právomoc rozhodovať o sťažnostiach smerujúcich proti aktu riaditeľa európskej školy s nepriaznivými následkami pre učiteľa tejto školy.
- 37 V tejto súvislosti by mohlo byť relevantné aj uznesenie Všeobecného súdu Európskej únie z 18. júna 2020, *JT/Generálny tajomník európskych škôl a Rada pre sťažnosti európskych škôl* (T-42/20, EU:T:2020:278), ako aj rôzne dokumenty, ktoré predložila Európska škola vo Varese, a najmä početné rozhodnutia, ktorými Rada pre sťažnosti rozhodovala v sporoch týkajúcich sa rozhodnutí triednej rady o neschválení postupu žiaka do ďalšieho ročníka, čím rozvíjala súdnu prax od okamihu, keď jej VPES z roku 2005 zverila právomoc rozhodovať o takýchto sporoch.
- 38 Vnútroštátny súd však uvádza, že rozsudok *Oberto a O’Leary* sa týkal aktu prijatého riaditeľom európskej školy o obmedzení dĺžky trvania pracovného pomeru uvedeného v pracovnej zmluve uzavretej medzi európskou školou a učiteľom a že právomoc Rady pre sťažnosti v tejto súvislosti nevyplývala zo Všeobecného poriadku európskych škôl, ale z pracovného poriadku učiteľov, vnútroštátny súd zastáva názor, že rozdiely týkajúce sa skutkového stavu existujúce medzi vecou *Oberto a O’Leary* a prejednávanou vecou neumožňujú domnievať sa, že výklad článku 27 ods. 2 DŠEŠ je v prejednávanej veci taký zrejмый, že neponecháva žiaden priestor na dôvodnú pochybnosť.
- 39 Za týchto podmienok Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 27 ods. 2 prvý pododsek prvá veta [DŠEŠ] vykladať v tom zmysle, že Rada pre sťažnosti, na ktorú sa v tomto ustanovení odkazuje, má výhradnú právomoc rozhodovať v prvej a poslednej inštancii, ak boli vyčerpané všetky správne postupy stanovené Všeobecným poriadkom európskych škôl, v akomkoľvek spore týkajúcom sa rozhodnutia o opakovaní ročníka prijatého triednou radou vo vzťahu ku konkrétnemu žiakovi stredoškolského štúdia?“

O žiadosti o prejednanie veci v skrátanom súdnom konaní

- 40 Vnútroštátny súd podal návrh na to, aby toto prejudiciálne konanie prebehlo v skrátanom súdnom konaní na základe článku 105 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Na podporu svojho návrhu tento súd uviedol, že uplatnenie tohto konania je odôvodnené tak z hľadiska potreby čo najrýchlejšie objasniť školskú situáciu dotknutého žiaka, ako aj z hľadiska významu, ktorý má pre všetky zmluvné strany DŠEŠ objasnenie rozsahu právomoci Rady pre sťažnosti, pokiaľ ide o spory, o aký ide vo veci samej.
- 41 Článok 105 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora stanovuje, že na návrh vnútroštátneho súdu alebo výnimočne i bez návrhu môže predseda Súdneho dvora, ak si povaha veci vyžaduje jej prejednanie bez zbytočného odkladu, po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta rozhodnúť, že prejudiciálne konanie prebehne v skrátanom súdnom konaní.
- 42 Je potrebné pripomenúť, že takéto skrátané súdne konanie predstavuje procesný nástroj určený na riešenie mimoriadne naliehavej situácie (rozsudok z 21. decembra 2021, *Randstad Italia*, C-497/20, EU:C:2021:1037, bod 37 a citovaná judikatúra).

- 43 V prejednávanej veci predseda Súdneho dvora 21. júla 2022 rozhodol, že nie je opodstatnené vyhovieť návrhu uvedenému v bode 40 tohto rozsudku.
- 44 Z judikatúry Súdneho dvora v tejto súvislosti vyplýva, že samotný záujem osôb podliehajúcich súdnej právomoci, hoci je určite legitímny, čo možno najrýchlejšie určiť rozsah práv, ktoré im vyplývajú z práva Únie, nie je takej povahy, aby preukázal existenciu výnimočnej okolnosti v zmysle článku 105 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora (uznesenie predsedu Súdneho dvora z 28. novembra 2013, Sähköalojen ammattiliitto, C-396/13, EU:C:2013:811, bod 16 a citovaná judikatúra).
- 45 Pokiaľ ide v prejednávanej veci konkrétne o situáciu dotknutého žiaka, treba najprv uviesť, že z údajov uvedených v rozhodnutí o návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Regionálny správny súd pre Lombardsko) 9. septembra 2020 nariadil, aby bol tento žiak podmienene prijatý do ďalšieho ročníka v školskom roku 2020/2021. Na druhej strane predmetný návrh na začatie prejudiciálneho konania bol Súdnemu dvoru predložený až 28. júna 2022, takže očakávaná odpoveď Súdneho dvora by v každom prípade mohla mať prípadné konkrétne dôsledky na vzdelávací proces uvedeného žiaka najskôr v školskom roku 2022/2023. Za týchto okolností nemožno dospieť k záveru, že by išlo o mimoriadne naliehavú situáciu v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 42 tohto rozsudku.
- 46 Okrem toho predpokladaný záujem zmluvných strán DŠEŠ na tom, aby bola čo najskôr objasnená otázka výkladu nastolená v tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, sa nezdá byť natoľko legitímny, aby mohol preukázať existenciu výnimočnej okolnosti v zmysle článku 105 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

O prejudiciálnej otázke

- 47 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú ustanovenia článku 27 ods. 2 DŠEŠ v spojení s článkami 61, 62, 66 a 67 VPEŠ z roku 2014 vykladať v tom zmysle, že Rada pre sťažnosti má výhradnú právomoc rozhodovať v prvej a poslednej inštancii, ak boli vyčerpané všetky správne postupy zavedené týmto všeobecným poriadkom, vo všetkých sporoch týkajúcich sa zákonnosti rozhodnutia triednej rady európskej školy o neschválení postupu žiaka do ďalšieho ročníka stredoškolského štúdia.

O právomoci Súdneho dvora

- 48 PD a LC na pojednávaní vyjadrili pochybnosti, pokiaľ ide o právomoc Súdneho dvora rozhodovať o prejudiciálnej otázke v rámci prejednávanej veci, pričom v podstate tvrdili, že podľa článku 26 DŠEŠ je Súdny dvor oprávnený rozhodovať o otázkach týkajúcich sa výkladu tohto dohovoru len vtedy, ak prejednáva spor týkajúci sa takého výkladu alebo uplatňovania uvedeného dohovoru medzi zmluvnými stranami, ktoré nevyriešila Najvyššia rada.
- 49 Ako však uviedol generálny advokát v bodoch 33 a 34 svojich návrhov, okolnosť, že takýto osobitný súdny mechanizmus bol zavedený s cieľom umožniť, aby takéto spory medzi zmluvnými stranami DŠEŠ boli predložené Súdnemu dvoru, nemôže ovplyvniť rozsah právomoci, ktorú má Súdny dvor okrem iného podľa samotných Zmlúv, aby v súlade s článkom 267 ZFEÚ rozhodoval o výklade týchto Zmlúv a aktov prijatých inštitúciami, ak je takáto otázka, ako vo veci samej,

predložená súdu jedného z členských štátov a tento súd sa domnieva, že rozhodnutie o tejto otázke je nevyhnutné na vydanie jeho rozhodnutia a požiada Súdny dvor, aby o tejto otázke rozhodol.

- 50 V tejto súvislosti Súdny dvor už rozhodol, že taká medzinárodná dohoda, akou je DŠEŠ, ktorá bola uzavretá na základe článku 235 Zmluvy o ES (neskôr článok 308 ES, teraz článok 352 ZFEÚ) Európskymi spoločenstvami, ktoré boli na tento účel splnomocnené rozhodnutiami 94/557 a 94/558, predstavuje, pokiaľ ide o Európsku úniu, akt prijatý jej inštitúciou v zmysle článku 267 prvého odseku písm. b) ZFEÚ. Ustanovenia takejto dohody teda tvoria od jej vstupu do platnosti neoddeliteľnú súčasť právneho poriadku Únie, takže Súdny dvor má právomoc rozhodovať v prejudiciálnom konaní o výklade uvedenej dohody, ako aj aktov prijatých na jej základe (pozri v tomto zmysle rozsudok *Oberto a O’Leary*, body 29 až 31, ako aj citovanú judikatúru), medzi ktoré patrí najmä VPEŠ z roku 2014.
- 51 Súdny dvor má preto právomoc rozhodovať v prejudiciálnom konaní o výklade tohto dohovoru a tohto poriadku.

O veci samej

- 52 Na úvod treba pripomenúť, že systém európskych škôl je jediným svojho druhu, v ktorom je prostredníctvom medzinárodného dohovoru vytvorená forma spolupráce medzi členskými štátmi navzájom a medzi členskými štátmi a Úniou (rozsudok *Oberto a O’Leary*, bod 32, ako aj citovaná judikatúra).
- 53 Z judikatúry tiež vyplýva, že európske školy predstavujú medzinárodnú organizáciu, ktorá je napriek funkčným väzbám k Únii od Únie a členských štátov formálne odlišná (rozsudok *Oberto a O’Leary*, bod 33, ako aj citovaná judikatúra).
- 54 Ak preto DŠEŠ predstavuje, pokiaľ ide o Úniu, a ako bolo pripomenuté v bode 50 tohto rozsudku, akt prijatý inštitúciou Únie v zmysle článku 267 prvého odseku písm. b) ZFEÚ, riadi sa tiež medzinárodným právom a konkrétnejšie, z hľadiska jeho výkladu, medzinárodným zmluvným právom (rozsudok *Oberto a O’Leary*, bod 34, ako aj citovaná judikatúra).
- 55 Medzinárodné zmluvné právo bolo v podstate kodifikované Viedenským dohovorom. Podľa článku 1 tohto dohovoru sa tento dohovor uplatňuje na zmluvy medzi štátmi. V súlade s článkom 3 písm. b) uvedeného dohovoru však to, že sa tento dohovor neuplatňuje na medzinárodné dohody uzavreté medzi štátmi a inými subjektmi medzinárodného práva, nemá vplyv na to, že sa na tieto dohody vzťahujú všetky pravidlá stanovené vo Viedenskom dohovore, ktorým podliehajú podľa medzinárodného práva nezávisle od daného dohovoru (rozsudok *Oberto a O’Leary*, bod 35).
- 56 Z toho vyplýva, že pravidlá stanovené vo Viedenskom dohovore sa vzťahujú na dohodu uzavretú medzi členskými štátmi a medzinárodnou organizáciou, akou je DŠEŠ, keďže tieto pravidlá sú vyjadrením všeobecného medzinárodného obyčajového práva. Tento posledný uvedený dohovor sa musí v dôsledku toho vykladať podľa týchto pravidiel a osobitne podľa pravidiel obsiahnutých v článku 31 Viedenského dohovoru, ktorý vyjadruje medzinárodné obyčajové právo (pozri v tomto zmysle rozsudok *Oberto a O’Leary*, body 36 a 37, ako aj citovanú judikatúru).

- 57 V prejednávanej veci treba najskôr pripomenúť, že na jednej strane podľa článku 27 ods. 2 prvého pododseku DŠEŠ Rada pre sťažnosti má výhradnú jurisdikciu v prvej a poslednej inštancii, ak boli vyčerpané všetky správne postupy, v akomkoľvek spore týkajúcom sa uplatňovania tohto dohovoru na všetky osoby, na ktoré sa tento dohovor vzťahuje, s výnimkou administratívnych a pomocných zamestnancov a v spore týkajúcom sa zákonnosti akéhokoľvek aktu založeného na uvedenom dohovore alebo predpisov prijatých podľa tohto dohovoru, ktoré by nepriaznivo pôsobili na osoby na strane Najvyššej rady, správnej rady škôl pri výkone ich právomocí, ktoré sú špecifikované daným dohovorom. V tejto súvislosti článok 27 ods. 2 druhý pododsek DŠEŠ okrem iného spresňuje, že podmienky a podrobnejšie pravidlá týkajúce sa konaní začatých pred Radou pre sťažnosti stanovujú podľa potreby služobné predpisy pre učiteľský zbor alebo podmienky zamestnávania učiteľov na čiastočný úväzok, alebo všeobecné poriadky európskych škôl.
- 58 Na druhej strane z ustanovení článku 61 A ods. 1 v spojení s článkom 62 ods. 1 a 2, článkom 66 ods. 1 a 5, ako aj článkom 67 ods. 1 VPEŠ z roku 2014 vyplýva, že rozhodnutia o postupe do ďalšieho ročníka stredoškolského štúdia, ktoré prijala príslušná triedna rada európskej školy, môžu byť predmetom odvolania zo strany zákonných zástupcov žiakov iba z dôvodu formálnych nedostatkov alebo ak sa objavili nové skutočnosti, ktoré uznal Generálny tajomník a že v prípade zamietnutia takéhoto odvolania Generálnym tajomníkom môže byť toto zamietavé rozhodnutie predmetom sťažnosti na Radu pre sťažnosti.
- 59 Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti týchto ustanovení VPEŠ z roku 2014, treba na úvod spresniť, že na rozdiel od toho, čo tvrdili PD a LC, uvedené ustanovenia nemožno vykladať v tom zmysle, že odvolanie, prípadne po ňom podaná sťažnosť na Radu pre sťažnosti, ktoré toto ustanovenie stanovuje, by existovalo spolu s iným dostupným opravným prostriedkom, ktorý by pre zákonných zástupcov dotknutého žiaka spočíval v podaní žaloby proti rozhodnutiu triednej rady o neschválení postupu tohto žiaka do ďalšieho ročníka stredoškolského štúdia priamo na vnútroštátne súdy.
- 60 Podľa samotného znenia článku 62 ods. 1 VPEŠ z roku 2014 totiž proti dotknutým rozhodnutiam možno „podať opravný prostriedok“ „iba z dôvodu formálnych nedostatkov alebo ak sa objavili nové skutočnosti, ktoré uznal generálny tajomník“, čo svedčí o tom, že jediným spôsobom, ako môžu zákonní zástupcovia žiaka napadnúť takéto rozhodnutie, je v prvom rade predložiť vec generálnemu tajomníkovi prostredníctvom odvolania, pričom v tejto fáze je vylúčený akýkoľvek súdny opravný prostriedok, ktorý by priamo smeroval proti uvedenému rozhodnutiu.
- 61 Ako navyše vyplýva z ustanovení článku 27 ods. 2 prvého pododseku DŠEŠ v spojení s článkom 66 ods. 1 a 5 a článkom 67 ods. 1 VPEŠ z roku 2014, proti rozhodnutiu prijatému generálnym tajomníkom v nadväznosti na takéto odvolanie možno podať sťažnosť len na Radu pre sťažnosti, ktorá má v takom prípade výhradnú súdnu právomoc v prvej a poslednej inštancii, pokiaľ ide o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia a rozhodnutia triednej rady, ktoré neschvaľujú postup dotknutého žiaka do ďalšieho ročníka. V tejto súvislosti treba tiež uviesť, že článok 27 ods. 6 DŠEŠ spresňuje, že rozsudky Rady pre sťažnosti sú pre strany záväzné a v prípade potreby sú vynútiteľné príslušnými orgánmi členských štátov, čo tiež potvrdzuje, že uvedené orgány nemôžu nerešpektovať rozsah právomocí, ktoré majú výhradnú povahu a ktoré boli zverené Rade pre sťažnosti.
- 62 Na základe týchto úvodných spresnení a pokiaľ ide o otázku, či sa má článok 27 ods. 2 prvý pododsek DŠEŠ vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby bola Rade pre sťažnosti zverená taká výhradná právomoc, aká vyplýva z ustanovení VPEŠ z roku 2014 uvedených v bode 58 tohto

rozsudku, treba najskôr uviesť, že podmienka stanovená v uvedenom článku 27 ods. 2 prvom pododseku, podľa ktorej sa spory predložené Rade pre sťažnosti musia týkať uplatnenia DŠEŠ na „osoby, na ktoré sa tento dohovor vzťahuje“, je v prejednávanej veci splnená.

- 63 Je totiž nepochybné, že do takejto kategórie osôb patria najmä žiaci európskych škôl, ktorí sú hlavnými príjemcami systému a vzdelávacích štruktúr zavedených na základe DŠEŠ. Prvý bod odôvodnenia tohto dohovoru v tejto súvislosti zdôrazňuje, že na vzdelávanie detí zamestnancov Európskych spoločností na účely zabezpečenia dobrého fungovania európskych inštitúcií boli zriadené európske školy. Títo žiaci sú navyše výslovne uvedení v mnohých ustanoveniach DŠEŠ a najmä v článku 11 bode 3 tohto dohovoru, podľa ktorého Najvyššia rada stanovuje pravidlá postupu žiakov do ďalšieho ročníka alebo na strednú školu.
- 64 Ďalej, pokiaľ ide o podmienku, ktorá je tiež stanovená v článku 27 ods. 2 prvom pododseku DŠEŠ, podľa ktorej žaloba musí smerovať proti „aktu založeného na tomto dohovore alebo predpisoch prijatých na jeho základe, ktorý by nepriaznivo pôsobil“, z judikatúry Súdneho dvora na jednej strane vyplýva, že tento pojem „akt...“, ktorý by nepriaznivo pôsobil“ sa musí vykladať extenzívne a treba ho chápať ako akýkoľvek akt, ktorý môže priamo ovplyvniť určitú právnu situáciu (pozri v tomto zmysle rozsudok Oberto a O’Leary, body 49 a 53). To je zjavne v prípade rozhodnutia, ktorým sa žiakovi odmieta právo postúpiť do ďalšieho ročníka.
- 65 Na druhej strane je nesporné, že rozhodnutia o postupe do ďalšieho ročníka stredoškolského štúdia prijíma príslušná triedna rada na základe § 61 A ods. 1 VPEŠ z roku 2014, teda ustanovenia prijatého Najvyššou radou podľa ustanovení § 10 prvého a druhého odseku v spojení s § 11 bodmi 3 a 4 DŠEŠ. Rozhodnutie triednej rady, ktorým sa takýto postup nepovoľuje, teda predstavuje akt „založený na [DŠEŠ] alebo predpisoch prijatých na jeho základe“ v zmysle článku 27 ods. 2 prvého pododseku tohto dohovoru.
- 66 Napokon, pokiaľ ide o podmienku uvedenú v tom istom článku 27 ods. 2 prvom pododseku, podľa ktorej akty s nepriaznivými následkami, proti ktorým možno podať žalobu na Radu pre sťažnosti, musia byť voči dotknutým osobám prijaté „[Najvyššou radou alebo správnu radou školy]“, Súdny dvor už na základe výkladových pravidiel obsiahnutých v článku 31 Viedenského dohovoru v bode 58 rozsudku Oberto a O’Leary spresnil, že samotná skutočnosť, že akty riaditeľa európskej školy nie sú v tomto ustanovení výslovne uvedené, nemôže mať za následok ich vylúčenie z pôsobnosti uvedeného ustanovenia.
- 67 V prejednávanej veci treba overiť, či podobne, ako Súdny dvor rozhodol v rozsudku Oberto a O’Leary v súvislosti s rozhodnutiami riaditeľa európskej školy, umožňujú pravidlá uvedené v článku 31 Viedenského dohovoru vykladať článok 27 ods. 2 prvý pododsek DŠEŠ v tom zmysle, že nebráni tomu, aby Rada pre sťažnosti mala podľa ustanovení VPEŠ z roku 2014 uvedených v bode 58 tohto rozsudku výhradnú právomoc prejednávať rozhodnutia o neschválení postupu žiaka európskej školy do ďalšieho ročníka, hoci tieto rozhodnutia neboli vydané Najvyššou radou alebo správnu radou tejto školy, ale triednou radou.
- 68 V tejto súvislosti, pokiaľ ide o článok 31 ods. 1 Viedenského dohovoru, treba pripomenúť, že podľa tohto ustanovenia sa má zmluva vykladať v súlade s obvyklým významom, ktorý sa dáva výrazom v zmluve v ich celkovej súvislosti, a takisto s prihliadnutím na predmet a účel zmluvy.
- 69 Pokiaľ ide v prvom rade o normatívny kontext, do ktorého patrí pojem „akt... [prijatý Najvyššou radou alebo správnu radou školy]“ uvedený v článku 27 ods. 2 prvom pododseku DŠEŠ, treba po prvé zohľadniť, že podľa článku 27 ods. 2 druhého pododseku tohto dohovoru podmienky

a vykonávacie pravidlá týkajúce sa konaní začatých pred Radou pre sťažnosti sú stanovené podľa potreby najmä vo Všeobecnom poriadku európskych škôl (pozri v tomto zmysle rozsudok Oberto a O'Leary, bod 59). V prejednávanej veci sú totiž pravidlá, ktoré priznávajú Rade pre sťažnosti výhradnú súdnu právomoc rozhodovať o sťažnostiach týkajúcich sa rozhodnutí triednej rady o neschválení postupu žiaka do ďalšieho ročníka, a to po predchádzajúcom vyčerpaní stanoveného odvolania a pravidlá spresňujúce podmienky týchto sťažností, obsiahnuté v tomto všeobecnom poriadku, konkrétne vo VPEŠ z roku 2014.

- 70 Po druhé, ako už bolo uvedené v bode 65 tohto rozsudku, pravidlá, ktoré priznávajú triednej rade právomoc rozhodovať o postupe žiakov do ďalšieho ročníka a ktoré upravujú takýto postup, sú samy osebe obsiahnuté vo VPEŠ z roku 2014 a boli tak prijaté Najvyššou radou na základe právomocí, ktoré jej boli zverené na základe ustanovení článku 10 prvého a druhého odseku a článku 11 bodov 3 a 4 DŠEŠ. Hoci akt, o ktorý ide vo veci samej, v rozsahu, v akom ho prijala triedna rada, nebol prijatý priamo Najvyššou radou, nič to nemení na tom, že bol touto triednou radou prijatý na základe vymedzených právomocí, ktoré jej boli zverené na základe aktu prijatého Najvyššou radou.
- 71 Po tretie výhradná právomoc, ktorá prináleží Rade pre sťažnosti podľa článku 67 VPEŠ z roku 2014, sa týka v prvom rade rozhodnutia, ktorým generálny tajomník rozhodol o odvolaní podanom zákonnými zástupcami dotknutého žiaka proti rozhodnutiu triednej rady, ktorým sa nepovoľuje jeho postup do ďalšieho ročníka. Ako však vyplýva z článku 7 prvého odseku bodu 2, článku 12 bodu 2 a článku 14 DŠEŠ, generálny tajomník je spoločným orgánom pre všetky európske školy určený Najvyššou radou, ktorý je oprávnený ju zastupovať a ktorý jej je zodpovedný. Z toho vyplýva, že akty tohto generálneho tajomníka možno v konečnom dôsledku pripísať uvedenej rade. Platí to najmä vtedy, keď ich prijíma generálny tajomník na základe splnomocnenia udeleného tou istou radou, aké vyplýva z článku 62 DŠEŠ z roku 2014.
- 72 Pokiaľ ide v druhom rade o ciele sledované DŠEŠ, ako vyplýva z prvého odôvodnenia tohto dohovoru, európske školy boli zriadené na účely zabezpečenia „vzdelávania detí zamestnancov“ Únie, a to na účely „dobrého fungovania“ európskych inštitúcií.
- 73 Ako však uviedol generálny advokát v bodoch 73 a 75 svojich návrhov, skutočnosť, že súdne preskúmanie aktov triednych rád týkajúcich sa postupu žiakov týchto škôl do ďalšieho ročníka je v rukách jediného špecializovaného súdu, ktorý je súčasťou medzinárodnej organizácie, ktorú tvoria európske školy, môže prispieť k jednotnosti procesného prístupu a judikatúry a k sledovaniu takehoto cieľa spoločného a rovnakého vzdelávania vo všetkých uvedených školách.
- 74 Z úvah uvedených v bodoch 69 až 73 tohto rozsudku teda vyplýva, že hoci akty triednych rád nie sú výslovne uvedené v článku 27 ods. 2 prvom pododseku DŠEŠ, normatívny kontext, do ktorého patrí toto ustanovenie, a ciele sledované DŠEŠ umožňujú dospieť k záveru, že rozšírenie právomoci vykonané v prospech Rady pre sťažnosti prostredníctvom ustanovení VPEŠ z roku 2014 uvedených v bode 58 tohto rozsudku neporušuje toto ustanovenie DŠEŠ.
- 75 Pokiaľ ide o článok 31 ods. 3 písm. a) a b) Viedenského dohovoru, treba pripomenúť, že z neho vyplýva, že na účely výkladu zmluvy treba súčasne s kontextom zohľadniť jednak každú neskoršiu dohodu, ku ktorej došlo medzi stranami v súvislosti s výkladom zmluvy alebo uplatňovaním jej ustanovení, a jednak akúkoľvek neskoršiu prax pri vykonávaní tejto zmluvy, ktorá zakladá dohodu zmluvných strán týkajúcu sa výkladu uvedenej zmluvy.

- 76 V tejto súvislosti už mal Súdny dvor príležitosť zdôrazniť, že v medzinárodnom práve totiž nie je ani zakázaná, ani neobvyklá možnosť zmluvných strán medzinárodnej dohody postupne spresňovať výklad tejto dohody so zreteľom na to, ako sa mení ich spoločná vôľa, pokiaľ ide o rozsah tejto dohody. Takéto spresnenia môžu zmluvné strany uskutočniť samy alebo ich vykoná orgán, ktorý zmluvné strany zriadili a zverili mu právomoc prijímať rozhodnutia, ktoré sú pre ne záväzné. Takéto výkladové akty majú v tomto prípade právne účinky vyplývajúce z článku 31 ods. 3 písm. a) Viedenského dohovoru [pozri v tomto zmysle stanovisko 1/17 (Dohoda CETA medzi EÚ a Kanadou) z 30. apríla 2019, EU:C:2019:341, body 233 a 234].
- 77 Súdny dvor okrem toho už rozhodol, že na určenie rozsahu pojmu „akt... [prijatý Najvyššou radou alebo správnu radou školy]“, ktorý sa nachádza v článku 27 ods. 2 prvom pododseku prvej vete DŠEŠ, treba v súlade s článkom 31 ods. 3 písm. b) Viedenského dohovoru najmä odkázať na akúkoľvek neskoršiu prax pri vykonávaní tohto dohovoru (pozri v tomto zmysle rozsudok Oberto a O’Leary, body 60 a 62).
- 78 V prejednávanej veci treba v prvom rade zdôrazniť, že ako vyplýva z článku 8 ods. 1 nariadenia DŠEŠ, Najvyššia rada pozostáva okrem iného zo „zástupcu alebo zástupcov každého členského štátu [Únie]...“, ktorí sú oprávnení zaväzovať vládu daného členského štátu“, ako aj zástupcu Európskej komisie.
- 79 Z toho vyplýva, že ustanovenia VPEŠ z roku 2014, a najmä jeho články 62, 66 a 67, ktoré na jednej strane stanovili možnosť podať odvolanie generálnemu tajomníkovi proti rozhodnutiam triednej rady, ktorými sa nepovoľuje postup žiaka do ďalšieho ročníka stredoškolského štúdia, a na druhej strane zverili Rade pre sťažnosti výhradnú súdnu právomoc rozhodovať o sťažnosti podanej proti rozhodnutiu prijatému generálnym tajomníkom v nadväznosti na takéto odvolanie, boli prijaté riadne splnomocnenými zástupcami uvedených členských štátov a Únie, ktorí sú oprávnení ich zaväzovať.
- 80 Po druhé, hoci článok 26 DŠEŠ priznáva Súdnemu dvoru právomoc rozhodovať spory medzi zmluvnými stranami týkajúce sa výkladu a uplatňovania tohto dohovoru, ktoré nemohli byť vyriešené Najvyššou radou, prijatie článkov 62, 66 a 67 VPEŠ z roku 2014 a predtým prijatie zodpovedajúcich ustanovení VPEŠ z roku 2005 nevedlo k tomu, že by sa tieto zmluvné strany obrátili na Súdny dvor s cieľom zabrániť alebo spochybníť takéto prijatie. Samotné prijatie týchto ustanovení VPEŠ z roku 2014 zmluvnými stranami DŠEŠ združenými v Najvyššej rade svedčí o dohode medzi týmito zmluvnými stranami, pokiaľ ide o uplatňovanie a výklad ustanovení DŠEŠ pri prijímaní uvedených ustanovení VPEŠ z roku 2014.
- 81 Navyše uvedené zmluvné strany nenapadli, ani prípadne s využitím mechanizmu stanoveného v článku 26 DŠEŠ nespochybnili následné systematické uplatňovanie ustanovení článkov 62, 66 a 67 VPEŠ z roku 2014 a analogických ustanovení, ktoré boli predtým obsiahnuté vo VPEŠ z roku 2005, jednak generálnym tajomníkom, ktorý rozhodoval o odvolaniach proti rozhodnutiam triednych rád, ktorými nebol schválený postup žiaka do ďalšieho ročníka stredoškolského štúdia, a jednak Radou pre sťažnosti, ktorá rozhodovala o sťažnostiach smerujúcich proti rozhodnutiam generálneho tajomníka a systematicky vykonávala súdnu právomoc, ktorú jej priznáva článok 67 VPEŠ z roku 2014.
- 82 Za týchto podmienok prijatie článkov 62, 66 a 67 VPEŠ z roku 2014 a ešte predtým analogických ustanovení nachádzajúcich sa vo VPEŠ z roku 2005 Najvyššou radou, ako aj uplatňovanie týchto ustanovení, bez prerušenia, tak generálnym tajomníkom, ako aj Radou pre sťažnosti bez toho, aby zmluvné strany DŠEŠ spochybnili toto prijatie a toto uplatnenie, môže potvrdiť existenciu, ak nie

neskoršej dohody uzavretej medzi týmito stranami v súvislosti s výkladom uvedeného dohovoru a uplatnením jeho ustanovení v zmysle článku 31 ods. 3 písm. a) Viedenského dohovoru, tak prinajmenšom praxe, ktorá zakladá dohodu zmluvných strán v súvislosti s takýmto výkladom v zmysle článku 31 ods. 3 písm. b) tohto dohovoru. Skutočnosť, že zmluvné strany DŠEŠ nespochybnili takéto nepretržité uplatňovanie, treba totiž považovať za správanie týchto zmluvných strán, ktoré vyjadruje ich konkludentný súhlas s uvedeným uplatnením, a teda za takúto prax.

- 83 Takáto dohoda a/alebo takáto prax však môžu mať prednosť pred znením článku 27 ods. 2 prvého pododseku prvej vety DŠEŠ. Z toho vyplýva, že toto ustanovenie treba vykladať tak, že nebráni tomu, aby sa rozhodnutia triednych rád európskych škôl, ktoré neschvaľujú postup žiaka do ďalšieho ročníka, v zásade považovali za rozhodnutia, na ktoré sa vzťahuje uvedené ustanovenie (pozri v tomto zmysle rozsudok *Oberto a O’Leary*, body 65 až 67).
- 84 Zo všetkého, čo bolo uvedené, vyplýva, že Rada pre sťažnosti má na základe článku 67 ods. 1 VPES z roku 2014 výhradnú právomoc rozhodovať v prvom a poslednom stupni, po vyčerpaní všetkých správnych postupov podľa článku 62 ods. 1 tohto nariadenia, o akomkoľvek spore týkajúcom sa rozhodnutia triednej rady európskej školy o neschválení postupu žiaka do ďalšieho ročníka stredoškolského štúdia a že takáto výhradná právomoc nie je v rozpore s článkom 27 ods. 2 DŠEŠ.
- 85 Treba ešte spresniť, že na rozdiel od toho, čo tvrdili PD a LC, takýto výklad relevantných ustanovení DŠEŠ a VPES z roku 2014 nezasahuje do práva dotknutých osôb na účinnú súdnu ochranu.
- 86 V tejto súvislosti z bodov 52 a 72 tohto rozsudku vyplýva, že systém európskych škôl je systémom svojho druhu zavedeným medzinárodnou dohodou, ktorý je výsledkom záväzkov dohodnutých medzi Úniou a jej členskými štátmi, pričom dôvodom existencie tohto systému je vôľa týchto zmluvných strán zabezpečiť riadne fungovanie inštitúcií Únie. Hoci systém európskych škôl predstavuje medzinárodnú organizáciu odlišnú od Únie, je tak z funkčného hľadiska veľmi úzko prepojený s Úniou, ako bolo pripomenuté v bode 53 tohto rozsudku. Tretie a štvrté odôvodnenie rozhodnutí 94/557 a 94/558 navyše zdôrazňujú, že uzavretie DŠEŠ Úniou sa riadilo najmä okolnosťou, že účasť Únie na vykonávaní tohto dohovoru pri výkone právomocí, ktoré vyplývajú z pravidiel stanovených týmto dohovorom a z budúcich aktov prijatých v súlade s jeho ustanoveniami, sa ukázala ako nevyhnutná na dosiahnutie cieľov Únie.
- 87 Ako uviedla Komisia na pojednávaní a generálny advokát v bode 97 svojich návrhov, právny poriadok zavedený zmluvami zakladajúcimi Úniu tak predstavuje súbor pravidiel medzinárodného zmluvného práva, ktoré sa môžu ukázať ako relevantné na účely výkladu DŠEŠ, ako to vyplýva z článku 31 ods. 3 písm. c) Viedenského dohovoru. Toto posledné uvedené ustanovenie, ktoré kodifikuje medzinárodné obyčajové právo, totiž stanovuje, že pri výklade zmluvy sa zohľadnia súčasne s kontextom relevantné pravidlá medzinárodného práva uplatniteľné vo vzťahoch medzi zmluvnými stranami, medzi ktorými sa nachádzajú najmä iné zmluvy uzavreté zmluvnými stranami, ktoré sú predmetom takéhoto výkladu [pozri MSD, vec týkajúca sa niektorých otázok súvisiacich s právnou pomocou v trestných veciach (*Djibouti v. Francúzsko*), rozsudok zo 4. júna 2008, Zb. 2008, s. 219, § 112 až 114]. V prejednávanej veci bol pritom DŠEŠ uzavretý členskými štátmi Únie a Úniou samotnou, pričom uvedené členské štáty sú zmluvnými stranami zmlúv zakladajúcich Úniu a Únia odvodzuje svoju existenciu, právnu subjektivitu a právomoci z týchto zmlúv.

- 88 V tejto súvislosti treba tiež pripomenúť, že medzinárodné dohody uzavreté Úniou musia byť plne zlučiteľné so Zmluvami, ako aj s ústavnými zásadami, ktoré z nich vyplývajú, medzi ktoré patria najmä záruky zakotvené v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) [pozri v tomto zmysle stanovisko 1/17 (Dohoda CETA medzi EÚ a Kanadou), z 30. apríla 2019, EU:C:2019:341, body 165 a 167, ako aj citovanú judikatúru].
- 89 Pokiaľ ide o DŠEŠ, najmä z úvah uvedených v bodoch 86 až 88 tohto rozsudku vyplýva, že všeobecné zásady práva Únie sa musia súčasne riadiť výkladom tohto dohovoru a zároveň musia byť náležite zohľadnené a dodržiavané orgánmi zriadenými uvedeným dohovorom, pokiaľ tieto orgány vykonávajú právomoci, ktoré vyplývajú z pravidiel stanovených týmto dohovorom, a zároveň prijímajú akty v súlade s jeho ustanoveniami (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júna 2011, Miles a i., C-196/09, EU:C:2011:388, bod 43, ako aj rozsudok Oberto a O’Leary, bod 74).
- 90 Pokiaľ ide konkrétnejšie o zásadu účinnej súdnej ochrany, o ktorú ide v prejednávanej veci, podľa ustálenej judikatúry táto zásada predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá vychádza z ústavných tradícií spoločných členským štátom, bola zakotvená v článkoch 6 a 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, a v súčasnosti je potvrdená v článku 47 Charty (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 190, ako aj citovaná judikatúra).
- 91 Okrem toho zo štvrtého odôvodnenia piatej zarážky DŠEŠ vyplýva, že medzi jeho ciele patri zabezpečiť primeranú právnu ochranu proti konaniu Najvyššej rady alebo správnych rád európskych škôl a že takýto cieľ viedol k zriadeniu Rady pre sťažnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok Oberto a O’Leary, bod 48).
- 92 V tejto súvislosti, pokiaľ ide po prvé o Radu pre sťažnosti ako takú, Súdny dvor už rozhodol, že tento orgán spĺňa všetky kritériá umožňujúce považovať ju za „súd“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, najmä vzhľadom na to, že tento orgán bol zriadený zákonom, jeho stále pôsobenie, záväzný charakter jeho jurisdikcie, kontradiktórnu povahu konania, použitie právnych predpisov orgánom, ako aj jeho nezávislosť, s výnimkou kritéria spadajú pod jeden z členských štátov (rozsudok Oberto a O’Leary, bod 72, ako aj citovaná judikatúra).
- 93 Pokiaľ ide ďalej o okolnosť, že Rada pre sťažnosti rozhoduje v prvom a poslednom stupni, treba pripomenúť, že podľa článku 47 Charty sa zásada účinnej súdnej ochrany týka práva na prístup k súdu a nie k dvom stupňom súdov (rozsudok Oberto a O’Leary, bod 73, ako aj citovaná judikatúra).
- 94 Napokon, pokiaľ ide o rozsah súdnej právomoci priznanej Rade pre sťažnosti, pokiaľ ide o rozhodnutia triednej rady európskej školy o neschválení postupu žiaka do ďalšieho ročníka, z článku 62 ods. 1 VPEŠ z roku 2014 vyplýva, že takéto rozhodnutia triednej rady môžu byť predmetom odvolania zo strany zákonných zástupcov žiakov iba z dôvodu formálnych nedostatkov alebo ak sa objavili nové skutočnosti, ktoré uznal generálny tajomník na základe spisu predloženého školou a zákonnými zástupcami žiaka.
- 95 Toto ustanovenie stanovuje, že pod „formálnym nedostatkom“ treba rozumieť porušenie právneho predpisu týkajúceho sa postupu použitého pri postupe do ďalšieho ročníka, ktoré by viedlo k tomu, že ak by k nemu nedošlo, bolo by rozhodnutie triednej rady odlišné, pričom sa v tejto súvislosti najmä spresňuje, že spôsoby organizácie skúšok v praxi patria do právomoci škôl

a nemožno ich považovať za formálny nedostatok. Pod „novou skutočnosťou“ treba rozumieť akúkoľvek skutočnosť, ktorá nebola známa triednej rade z dôvodu, že v čase jej rozhodovania nebola známa nikomu – učiteľom, rodičom, žiakom – ktorá mohla ovplyvniť zmysel jej rozhodnutia, pričom skutočnosť, ktorá bola známa rodičom, ale nebola oznámená triednej rade, nemôže byť kvalifikovaná ako nová skutočnosť v zmysle uvedeného ustanovenia.

- 96 Článok 62 ods. 1 VPEŠ z roku 2014 okrem toho vo svojom poslednom pododseku spresňuje, že hodnotenie schopností žiakov, udeľovanie známky za skúšku alebo prácu počas školského roka patrí výhradne do voľnej úvahy triednej rady a že proti tomuto hodnoteniu nie je prípustný opravný prostriedok.
- 97 Ako vyplýva z rozhodnutí vydaných Radou pre sťažnosti, ktoré predložila Európska škola vo Varese, ustanovenia článku 62 ods. 1 VPEŠ z roku 2014, hoci sa týkajú odvolania podaného generálnemu tajomníkovi, v dôsledku toho podmieňujú aj rozsah súdnej právomoci tejto Rady v prípade sťažnosti podanej zákonnými zástupcami žiaka proti rozhodnutiu generálneho tajomníka, ktorým bolo zamietnuté odvolanie, ktoré bolo pôvodne predložené neskôr uvedenému.
- 98 Sťažnosť, aj keď takto vymedzená, najmä s cieľom zachovať priestor na voľnú úvahu pedagogickej povahy, ktorý musí nevyhnutne prináležať učiteľskému zboru, ktorý vyučoval žiaka, ktorého postup do ďalšieho ročníka je predmetom preskúmania a rozhodnutia tohto zboru, však neporušuje zásadu účinnej súdnej ochrany, za predpokladu, že „porušenie právneho predpisu týkajúceho sa postupu, ktorý má byť sledovaný pri prechode žiakov do ďalšieho ročníka“ v zmysle článku 62 ods. 1 VPEŠ z roku 2014 sa má chápať v širšom zmysle ako porušenie akéhokoľvek pravidla, či už prísne procesného alebo hmotnoprávneho, ktorým sa nevyhnutne musí riadiť rozhodovanie triednych rád. Ako vyplýva z bodu 89 tohto rozsudku, tieto pravidlá zahŕňajú najmä uplatniteľné všeobecné zásady práva Únie, ktorých dodržiavanie musí Rada pre sťažnosti zabezpečiť v prípade, že jej bola predložená sťažnosť týkajúca sa rozhodnutia triednej rady o neschválení postupu žiaka do ďalšieho ročníka.
- 99 Pokiaľ ide o rozsah preskúmania vykonaného touto Radou pre sťažnosti v súvislosti s odôvodnením takéhoto rozhodnutia triednej rady, zásada účinnej súdnej ochrany si teda vyžaduje najmä to, aby sa toto preskúmanie týkalo prinajmenšom overenia, či nedošlo k prekročeniu alebo zneužitiu právomoci, nesprávnemu právnemu posúdeniu alebo zjavne nesprávnemu posúdeniu, bez toho aby bol dotknutý vyššie uvedený široký priestor na voľnú úvahu, ktorý je vlastný rozhodovacej funkcii zverenej triednej rade [pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 145, ako aj z 15. apríla 2021, FV/Rada, C-875/19 P, EU:C:2021:283, bod 65 a citovanú judikatúru].
- 100 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na položenú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že ustanovenia článku 27 ods. 2 DŠEŠ v spojení s článkami 61, 62, 66 a 67 VPEŠ z roku 2014 sa majú vykladať v tom zmysle, že Rada pre sťažnosti má výhradnú právomoc rozhodovať v prvom a poslednom stupni, po vyčerpaní všetkých správnych postupov stanovených týmto všeobecným poriadkom v akomkoľvek spore týkajúcom sa zákonnosti rozhodnutia triednej rady európskej školy o neschválení postupu žiaka do ďalšieho ročníka stredoškolského štúdia.

O trovách

- 101 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Ustanovenia článku 27 ods. 2 Dohovoru o štatúte európskych škôl uzavretého v Luxemburgu 21. júna 1994 medzi členskými štátmi a Európskymi spoločenstvami v spojení s článkami 61, 62, 66 a 67 Všeobecného poriadku európskych škôl v znení č. 2014-03-D-14-fr-11 sa majú vykladať v tom zmysle, že Rada pre sťažnosti má výhradnú právomoc rozhodovať v prvom a poslednom stupni, po vyčerpaní všetkých správnych postupov stanovených týmto všeobecným poriadkom v akomkoľvek spore týkajúcom sa zákonnosti rozhodnutia triednej rady európskej školy o neschválení postupu žiaka do ďalšieho ročníka stredoškolského štúdia.

Podpisy